

Sygn. akt V U 1473/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2015 r. w Kaliszu

odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 23 października 2014 r. i 27 listopada 2014 r., Nr (...)

w sprawie Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 27 listopada 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu Z. S. emeryturę poczynając od dnia (...),**
- 2. Umarza postępowanie co do decyzji z dnia 23 października 2014 r.**

UZASADNIENIE

W dniu 07.08.2014 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla Z. S..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 23.10.2014 r. i 27.11.2014 r. w sprawie (...) odmówił Z. S. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji wniósł odwołanie Z. S., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 15.10.1971 r. do 15.10.1974 r. i od 01.09.1991 r. do 30.09.1994 r. na stanowisku maszynisty typograficznego w (...) jest pracą w szczególnych warunkach, wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, uprawniającą do uzyskania emerytury w wieku obniżonym.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania Z. S..

Decyzja z dnia 23.10.2014 r. została w toku postępowania uchylona.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 25 lat 8 miesięcy i 12 dni. Organ rentowy zaliczył odwołującemu do okresu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w (...) od 16.10.1974 r. do 31.12.1974 r., od 25.10.1976 r. do 31.07.1988 r. i od 01.08.1988 r. do 31.12.1989 r. w rozmiarze 13 lat 7 miesięcy i 24 dni

Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 15.10.1971 r. do 15.10.1974 r. i od 01.09.1991 r. do 30.09.1994 r. na stanowisku maszynisty typograficznego w (...).

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Odwołujący obecnie prowadzi działalność gospodarczą.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 15.10.1971 r. do 15.10.1974 r. i od 01.09.1991 r. do 30.09.1994 r. na stanowisku maszynisty typograficznego w (...).

Odwołujący w okresie od 15.10.1971 r. do 30.09.1994 r. zatrudniony był (...) w K.. Zakład ten zajmował się drukowaniem i uszlachetnianiem druków. W świadectwie pracy z dnia 30.09.1994 r. wskazano stanowisko odwołującego -maszynista typograficzny. W świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.09.1994 r. stwierdzono, iż odwołujący w wymienionym okresie od 15.10.1971 r. do 30.09.1994 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach- drukowanie i uszlachetnianie druków. Wskazano stanowisko - maszynista maszyn typograficznych. Wskazano – Wykaz A Dział XI poz. 4 punkt 1 Zarządzenia nr 26 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 01.07.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, w zakładach pracy resortu kultury i sztuki. W dniu 28.10.1980 r. odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach na okres od 15.10.1971 r. – wskazując prace różne, oczyszczanie zbiorników lub naczyń po produktach toksycznych, żrących i parzących – stanowisko maszynista maszyn typograficznych, Wykaz XI poz. 29 punkt 4 wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Ministra Kultury i Sztuki Nr 23 z dnia 14.06.1980 r. w sprawie prac zaliczonych do I kategorii zatrudnienia. W dniu 22.08.1983 r. odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach na okres od 25.10.1976 r. do nadal, wskazano stanowisko maszynista maszyn typograficznych arkuszowych – praca w przemyśle poligraficznym, drukowanie i uszlachetnianie druków- wskazano Dział XI poz. 4 punkt 1 Zarządzenia Nr 26 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 01.07.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach resortu kultury i sztuki. Świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia wystawiono odwołującemu także w dniu 01.12.1982 r. na okres od 25.10.1976 r. do nadal na stanowisku maszynisty maszyn typograficznych arkuszowych – Dział XI poz. 1 punkt 4 Zarządzenia Ministra Kultury i Sztuki Nr 39 z dnia 26.07.1982 r. w sprawie prac zaliczonych do I kategorii zatrudnienia. Stanowisko odwołującego jako maszynista typograficzny określano w kwestionariuszu osobowym, opinii z dnia 11.11.1987 r., angażu z dnia 25.10.1976, piśmie z dnia 22.06.1994 r. W okresie od 15.10.1971 r. do 29.11.1973 r. odwołujący odbywał naukę zawodu w zawodzie maszynisty typograficznego. Następnie ta nauka trwała do 28.08.1974 r. W okresie od 24.10.1974 r. do października 1976 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. W protokole z dnia 30.08.1991 r. stanowisko odwołującego określono jako maszynista offsetowy. Z pisma z dnia 01.10.1985 r. wynika, iż odwołujący od dnia 01.10.1985 r. pracując w dziale maszynowni przyuczał się do pracy maszynisty offsetowego. Stanowisko odwołującego przez miejsce pracy maszynownia określano w angażach z dnia 01.10.1981 r., 01.10.1982 r., 01.01.1984 r., 09.07.1990 r. Odwołujący pracował jako brygadzysta pracujący w dziale maszynowni w okresie od 02.09.1991 r. do 30.09.1994 r.

Odwołujący w okresie spornego zatrudnienia od 02.09.1991 r. do 30.09.1994 r. wykonywał pracę maszynisty typograficzny. W razie potrzeby pracował także na maszynach offsetowych. Jako brygadzysta pracujący odwołujący organizował pracę brygady, wykonując w pełnym wymiarze czasu pracy, prace maszynisty typograficznego.

W okresie nauki zawodu od 15.10.1971 r. do 15.10.1974 r. odwołujący pracował po 4-6 godzin dziennie, pobierając jednocześnie naukę w wieczorowym liceum ogólnokształcącym.

(dowód: zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział XI poz. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca w przemyśle poligraficznym - drukowanie i uszlachetnianie druków.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe, nieskładkowe i uzupełniające na okres ponad 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. Wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach za sporny okres. Świadectwa te odpowiadają stanowi faktycznemu, z tym że błędnie jako okres pracy w szczególnych warunkach zakwalifikowano okres nauki zawodu.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący, poza okresem uznanym, wykonywał pracę w szczególnych warunkach także w okresie od 02.09.1991 r. do 30.09.1994 r.

Okres od 15.10.1971 r. do 28.08.1974 r. to okres nauki zawodu. Okres ten nie stanowi pracy wykonywanej stale w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołujący wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł jak w wyroku o zmianie zaskarżonego wyroku i przyznaniu odwołującemu emerytury. Co do decyzji z dnia 23.10.2014 r., wobec jej uchylenia, postępowanie podlegało umorzeniu.